

Kwartaalbericht

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

In dit nummer

- 1 Van de fractievoorzitter
- 2 CDA komt op voor de agrarische sector
- 3 Uitheemse planten en dieren
- 4 Het hoogwaterbeschermingsprogramma
- 5 Een klimaatbestendige gebouwde omgeving
- 6 Recordhoeveelheid neerslag

Van de fractievoorzitter

Kort geleden was ik in Leiden. Daar staat ook het Waterschapshuis van het Hoogheemraadschap van Rijnland dat in de 13e eeuw werd opgericht als eerste waterschap van Nederland. Ik heb in Leiden met mijn gezin een bezoek gebracht aan het Boerhaavemuseum. Dit ontzettend leuke museum neemt je als bezoeker mee langs de belangrijkste ontdekkingen uit onze Nederlandse wetenschapsgeschiedenis. Eén van de vaste tentoonstellingen gaat in op de wijze waarop Nederlanders door middel van polders, molens, gemalen, sluizen, dijken en andere waterwerken een groot deel van het Nederlandse landschap hebben vormgegeven. “God schiep de aarde, behalve Nederland. Dat liet hij aan de Hollanders over”. Dit gezegde van de Franse Filosoof Descartes valt er ook te lezen. Door de vele inpolderingen is het Nederlandse landoppervlakte de afgelopen eeuwen met maar liefst zeventien procent toegenomen.

Onlangs verscheen ook een publicatie van het kennisprogramma van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat waarin valt te lezen hoe Nederland kan omgaan met een extreme zeespiegelstijging. Nu gaat de kustverdediging uit van een zeespiegelstijging van één meter. Maar zelfs als de zeespiegel vijf meter zou stijgen, kan Nederland zich daartegen nog goed verdedigen volgens het kennisprogramma.

Er kan dus worden geconcludeerd dat de Nederlandse waterschappen de afgelopen eeuwen hebben gezorgd voor onze waterveiligheid en een belangrijke rol hebben vervuld in het beheren van de waterhuishouding. Ook nu nog zorgt het waterschap ervoor dat we beschermd zijn tegen overstromingen en slechts zelden te maken krijgen met wateroverlast.

**‘God schiep de aarde,
behalve Nederland, want dat
deden de Nederlanders zelf’**

- oud gezegde

**‘God created the world,
but the Dutch created
the Netherlands’**

- old saying

En voor de toekomst zijn we eveneens afhankelijk van de werkzaamheden en activiteiten van de Nederlandse waterschappen als door de klimaatverandering de zeespiegel stijgt en zich meer clusterbuien en droogteproblemen gaan voordoen. In deze nieuwsbrief nemen wij u als CDA-HHNK mee in de belangrijkste zaken die de afgelopen maanden speelden bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

2 CDA komt op voor de agrarische sector

Door Frank Frowijn/Martin Scholten

Het begon op 28 februari jl. met boerenprotesten bij het kantoor van HHNK. Zij hebben bij HHNK aangedrongen op adequaat bronnenonderzoek zodat de sector niet meer als de veroorzaker wordt gezien van vervuild oppervlaktewater. De CDA-fractie heeft nog diezelfde avond de Hoogheemraad hierop bevestigd tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB). CDA-HHNK wilde weten wat HHNK in de afgelopen jaren heeft gedaan om de historische vervuiling van het oppervlaktewater in kaart te brengen, zodat de boeren van nu niet onterecht onder druk worden gezet met maatregelen die het probleem niet zullen oplossen. Ook heeft CDA-HHNK gevraagd naar de specifieke acties van de Hoogheemraad zelf. Natuurlijk was CDA-HHNK blij dat HHNK gaat inzetten op het door de boeren gevraagde bronnenonderzoek. Ook is de hoop dat de inzet van de Hoogheemraad tot resultaat zal leiden. CDA-HHNK zal de Hoogheemraad daartoe blijven stimuleren. Wel vond de CDA-fractie het jammer dat de Hoogheemraad in de openbaarheid van de AB-vergadering (nog) niet heeft willen overwegen dat er sprake is van historische vervuiling van het oppervlaktewater zoals de CDA-fractie aangaf en deskundigen en rapporten ook lijken te bevestigen. Daarmee had hij vanuit HHNK de agrarische sector (nog meer) een hart onder de riem kunnen steken.

Ook CDA-Statelid Willemien Koning-Hoeve heeft in de vergadering van Provinciale Staten van 11 maart jl. gewaarschuwd voor onterechte beschuldigingen richting de bloembollensector en zowel Gedeputeerde Staten als HHNK opgeroepen om meer duidelijkheid te verschaffen over het middel Dinoterb dat recent op diverse locaties is aangetroffen in het oppervlaktewater.

De AB-vergadering van 27 maart jl. stond wederom in het teken van de vervuiling van het oppervlaktewater met Dinoterb. Maar liefst tien sprekers uitten veel kritiek op het HHNK, dat in hun ogen niet adequaat genoeg optrad in het kader van deze vervuiling van het oppervlaktewater. HHNK zou volgens velen van hen niets hebben gedaan met de afwijkende meetresultaten van 2021-2023 en zou hebben moeten handhaven. Deze sprekers maakten zich grote zorgen over de volksgezondheid en velen wezen wederom naar de bollensector als vervuiler.

De elfde spreker was voormalige CDA-gedeputeerde Jaap Bond die insprak namens de Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollen Cultuur (KAVB). Ook Jaap Bond gaf aan het verschrikkelijk te vinden voor de mensen die zich zorgen maken over hun gezondheid. Hij gaf echter ook helderheid over de verduurzaming van de bollensector en de innovaties die deze sector in dat kader al heeft doorgevoerd. Jaap Bond maakte bovendien duidelijk dat Dinoterb door de bollensector niet is gebruikt als gewasbeschermingsmiddel en sloot daarmee aan bij de informatie die HHNK ook al zelf schriftelijk had verstrekt aan het Algemeen Bestuur van HHNK. Daarom is het bronnenonderzoek ook zo belangrijk waarop CDA-HHNK al had aangedrongen in de AB-vergadering van 28 februari jl.

Terwijl de sprekers zich zorgen maakten over de volksgezondheid en de bollensector ten onrechte als vervuiler wordt aangewezen, kroop het HHNK-bestuur zoals zo vaak weer in de eigen cocon. Er werd formeel aangegeven dat het bronnenonderzoek moet uitwijzen waar de vervuiling vandaan komt terwijl de hoogheemraad zich nu al best in de openbaarheid had kunnen scharen achter Jaap Bond vanuit empathie voor de bollensector. Ook werd formeel aangegeven dat er nu actie ondernomen gaat worden in de vorm van “het herijken van controles en het rapportageprotocol” en dat er zo mogelijk gehandhaafd gaat worden. Als de sprekers dit al begrijpen, zal het hen zeker niet geruststellen. Het is dan ook onbegrijpelijk dat HHNK niet ingaat op de belangrijkste zorg van de sprekers. Namelijk hoe het zit met de volksgezondheid. HHNK geeft wederom heel formeel aan dat daar de provincie, de NVWA, het RIVM en de GGD over gaan. CDA-HHNK begrijpt niet waarom er op 27 maart jl. niet meer duidelijkheid is gegeven over de volksgezondheidsaspecten en zal er bij het Dagelijks Bestuur van HHNK op aandringen dit alsnog te doen. Verder blijft de CDA-fractie van zowel HHNK als van de provincie Noord-Holland deze problematiek natuurlijk actief kritisch volgen.

3 Uitheemse planten en dieren in gebied HHNK

Door Hedwig Komproe

Het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) wordt geconfronteerd met een groeiende uitdaging van invasieve exoten. Dit zijn planten en dieren die niet oorspronkelijk uit ons gebied komen. Deze planten en dieren worden door de mens geïmporteerd en vormen een bedreiging voor de waterveiligheid, waterkwaliteit en de biodiversiteit dat weer maatschappelijke en economische gevolgen heeft.

Het beleid van het HHNK is gericht op preventie, bestrijding indien nodig en op beheersing van probleemsituaties. Deze aanpak van de aanwezige invasieve exoten werpt tot op zekere hoogte haar vruchten af. Eén van de kernpunten van het beleid is het vergroten van het inzicht in de exotenproblematiek binnen het beheergebied van HHNK. Dit heeft de organisatie in staat gesteld om effectief in te grijpen waar nodig. Ook kan gesteld worden dat de bewustwording is toegenomen om schade en overlast te voorkomen. Flexibel kunnen per situatie passende methodes worden toegepast. Waterlopen in het beheer van HHNK worden hiertoe continu in de gaten gehouden.

In 2022 werd 73 km aan waterlopen gemonitord op de aanwezigheid van exotische waterplanten als de grote waternavel, de waterteunisbloem en het parelvederkruid. Deze planten worden regelmatig verwijderd om problemen met water aan- en afvoer te voorkomen. De onderhoudsdienst van het HHNK verwijderd de planten handmatig, terwijl in bepaalde gebieden dit werk wordt uitbesteed aan aannemers, dat ongeveer € 50.000 per jaar kost.

Bestrijden grote waternavel

Parelvederkruid

Recente discussies binnen HHNK hebben betrekking op de Amerikaanse rivierkreeft. Het dagelijks bestuur heeft besloten om deze invasieve soort te accepteren, gezien de onmogelijkheid om deze volledig uit te roeien. Echter, het CDA staat hier kritisch tegenover. Het hanteren van de term 'accepteren' suggereert dat er niets meer aan gedaan kan worden, terwijl het CDA van mening is dat er altijd gestreefd moet worden naar het beheersen van de situatie. Het is belangrijk om proactief te blijven en niet bij voorbaat de handdoek in de ring te gooien.

In het licht van deze uitdagingen blijft het CDA pleiten voor een dynamische aanpak van invasieve exoten. Door middel van nauwe samenwerking tussen HHNK, lokale gemeenschappen en relevante stakeholders, kunnen we effectief optreden tegen deze bedreiging voor ons waterbeheer en de natuurlijke omgeving. Met een combinatie van preventie, bestrijding en beheersing kunnen we onze waterwegen beschermen en behouden voor toekomstige generaties.

4 Het Hoogwaterbeschermingsprogramma

Door Boudien Glashouwer

In het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) werken de waterschappen en het rijk aan de grootste waterveiligheidsopgave sinds de Deltawerken. Om ervoor te zorgen dat in 2025 alle primaire keringen zoals de Markermeerdijken aan de norm voldoen, versterkt dit programma de komende dertig jaar in heel Nederland circa 2.000 kilometer aan dijken en 4000 sluizen en gemalen. Ook HHNK voert in het kader van het HWBP diverse projecten uit zoals de versterking van het dijktraject Den Oever-Den Helder en de Waterlandse Zeedijk. Al afgerond is het project Vijf kunstwerken (waaronder de Enkhuizer Sasluis).

Het is een enorme uitdaging om tot 2050 aan de slag te zijn met de dijken. De aansturing van het HWBP gebeurt door een Programmabestuur en een Programmadirectie, gevestigd bij Rijkswaterstaat in Utrecht. Inmiddels is er beter grip op risico's en de wijze van aanbesteden ontstaan. Ook de samenwerking met Rijkswaterstaat, onze meest belangrijke partner, loopt inmiddels goed.

De financiering van het HWBP is 50/50 verdeeld over het Rijk en de waterschappen. CDA-HHNK heeft het Dagelijks Bestuur van HHNK er nog op gewezen om ook geld te reserveren voor het toekomstig onderhoud van de verbeterde primaire keringen. Ook draait HHNK zelf op voor de kosten van de voorfinanciering van de HWBP-projecten, die uiteindelijk (grotendeels) door het Rijk worden vergoed. Deze voorfinancieringskosten zijn nu nog laag voor HHNK doordat ons waterschap heel goedkoop heeft kunnen lenen bij de Nederlandse Waterschapsbank. Maar ook daaraan komt een keer een einde.

Het is belangrijk dat het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur goed op hoogte houdt over het HWBP zeker nu door de Omgevingswet het Dagelijks Bestuur zelfstandig mag beslissen over de uitvoering van het HWBP. Het Algemeen Bestuur is uiteraard wel aan zet als het om de begroting en de financiering gaat. We weten nu al dat er eind dit jaar een aanvullend investeringskrediet moet worden verstrekt. Hoge kosten maken dat noodzakelijk. We zullen ons als CDA-HHNK daar dan zeker realistisch maar kritisch over buigen.

5 Een klimaatbestendige gebouwde omgeving

Door Frank Frowijn

In het verkiezingsprogramma van het CDA-HHnk is een klimaatbestendige gebouwde omgeving één van de prioriteiten. Steeds vaker doen zich namelijk zware hoosbuien voor gevolgd door wateroverlast en/of overstromingen. Maar ook droge perioden en extreme zomertemperaturen doen zich steeds vaker voor. Bij maatregelen die inspelen op de gevolgen van de klimaatverandering kan worden gedacht aan het langer vasthouden van regenwater in stedelijk gebied. Bijvoorbeeld door het vervangen van stenen voor groen, door waterdoorlatende bestrating, door de aanleg van waterbergingen, of door een gescheiden rioolstelsel. Groen en water helpen in stedelijk gebied bovendien om hittestress te voorkomen.

12,6 miljard gaat de klimaatadaptatie door gemeenten kosten.

Ook binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt steeds meer werk gemaakt van een klimaatbestendige bebouwde omgeving (klimaatadaptatie). De MRA bestaat uit 30 gemeenten waarvan er 10 geheel en 2 gedeeltelijk vallen binnen het verzorgingsgebied van HHNK. Recent heeft de MRA de kosten in kaart gebracht die gepaard gaan met klimaatadaptatie. Het gaat om het enorme bedrag van 12,6 miljard dat deze gemeenten willen gaan investeren. Deze kosten blijken vrijwel geheel te kunnen worden gedekt uit de financiële baten die de maatregelen opleveren zoals de vermeden schade als gevolg van de klimaatverandering. Ook leidt klimaatadaptatie tot een groenere en meer aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

In de vorige bestuursperiode heeft het CDA-HHnk klimaatadaptatie binnen het waterschap op de politieke agenda gezet. Dit heeft toen ook geleid tot een fonds om gemeenten te stimuleren tot het treffen van maatregelen. Met gepaste trots lezen we tot onze vreugde inmiddels steeds vaker berichten zoals nu het bericht vanuit de Metropoolregio Amsterdam waarvan verschillende gemeenten tot het verzorgingsgebied behoren van HHNK.

Recordhoeveelheid neerslag

Door Niels Seignette

Het is een mooie zaterdagochtend in februari. Ik zou weer als vrijwilliger aan het werk gaan in het natuurgebied het Zwanenwater. Maar dat was toen makkelijker gezegd dan gedaan. De paden in het natuurgebied stonden namelijk ruim 20 centimeter onder water. Zonder hoge regenlaarzen waren de paden absoluut onbegaanbaar. Ook in de Schoorlse Duinen zijn op sommige plaatsen de fietspaden overstroomd ondanks dat de natte duinvalleien een half jaar terug nog droog waren. Daarnaast heb ik in een aantal maanden tijd de weilanden zien veranderen in plassen onderweg naar Velp waar ik Bos- en Natuurbeheer studeer. Bovendien begint het jaar 2024 ook al met enorme regenval op veel plaatsen. Op sommige locaties langs het Markermeer was zelfs sprake van wateroverlast en werden zandzakken geplaatst.

Het jaar 2023 is het natste jaar sinds de metingen. In 2023 is in Nederland 1153 mm water gevallen. Dit is ruim een meter. Het bijzondere is dat 2023 ook een droog jaar was. De recordneerslag is een grote uitdaging, maar biedt ook kansen. Door het vasthouden van het extra water zijn wij beter voorbereid op droge periodes. Dit zorgt ervoor dat drinkwaterbedrijven, agrariërs en de natuur voldoende water hebben om droge periodes te overbruggen. Dit betekent dat het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zich moet blijven inzetten voor klimaatadaptatie. Goede klimaatadaptatie beperkt wateroverlast en vermindert droogteschade.

*In 2023 is in Nederland
1153 mm water gevallen.*

*(v.l.n.r.) Niels Seignette, Martin Scholten, Frank Frowijn, Boudien Glashouwer, Hedwig Komproe
Linksboven Chris Jansen en rechtsboven Diana Dekker*

De nieuwe fractie van het CDA-HHNK bestaat uit het AB-lid Frank Frowijn, de steunfractieleiden Hedwig Komproe en Boudien Glashouwer en de fractieondersteuners Martin Scholten, Niels Seignette, Diana Dekker en Chris Jansen.

Paul Rietveld is het CDA-HHNK behulpzaam bij het opstellen van de kwartaalberichten en Maria Overtoom beheert de website van het CDA-HHNK.

Contactgegevens van de CDA-fractie van HHNK

Fractiesecretariaat:

Frank Frowijn
Tel. 06-10055631

Fractie:

Frank Frowijn, fractievoorzitter
Hedwig Komproe, steunfractielid
Boudien Glashouwer, steunfractielid
Martin Scholten, fractieondersteuner
Niels Seignette, fractieondersteuner
Diana Dekker, fractieondersteuner
Chris Jansen, fractieondersteuner

Website: <https://www.cda.nl/hollandsnoorderkwartier/>

Facebook: <https://www.facebook.com/waterschapcdahhnk/>